

2.

Prudce vydechla a na kratičkou chvíli odfoukla záclonu spletenou z jemných smetanových nitek. Prsty se opírala o široký mramorový parapet, který zůstával studený, i když kamna v rohu pokoje doutnala od rána. Úzkou místnost zahřívala tři dívčí těla. Eugenie se dlouhým štíhlým ukazováčkem dotkla ledového skla, jež na chvíli zadrželo vlhkost jejího dechu. Bílým měsíčkem nehtu vykreslila srdce a pozorovala ho, dokud teplo nepřepřalo chlad a malůvka nezmizela ve ztracenu.

Nad Kutnou Horou se pohupovala šedavá oblaka, která zatím nepropustila ani jednu sněhovou vločku. Bytná, u níž se dívky v září sešly, aby se vmáčkly do jednoho pokojíčku, od rána potřásala hlavou a očekávala další chumelenici. „Až přijdete z vyučování, zalezte si s úkoly ke kamnům. Co nevidět se začne sypat sníh,“ lamentovala. Dívky se na sebe podívaly, tiše se uchechtly a zmizely za tmavozelenými dveřmi. Jarmila se stočila do klubíčka v křesle u kamen a listovala francouzskou mluvnicí, vzdychala přitom a co chvíli přivírala oči. Karla se usadila za psacím stolem a leštila si nehty jelenicí.

Eugenie poslouchala líné šumění, do něhož občas zapraskalo dubové poleno. Vzduch v pokoji byl prosycený škvařící se smolou, mýdlem a vůní bělostné dívčí kůže. O patro výš vrzly dveře. Za chvíli někdo dupavě seběhl schody. Kdyby bylo léto, vyklonily by se zvědavě z okna, aby se

podívaly, jestli je to tmavovlasý Kristián nebo světlovlasý Hubert. Ten první se líbil všem, vyzáblý a trochu pihovatý dlouhán, jemuž Jarmila přezdívala Hubertus, učaroval jen Karle.

„Už sněží?“ zívla Jarmila.

Karla si opřela nahrbená záda o přísně rovné opěradlo židle, protáhla se a zapředla jako kočka rozvalující se na prahu, do něhož celý den hřálo slunce.

„Geňo! Jsi hluchá? Ptala jsem se, jestli sněží,“ připomněla se Jarmila.

Eugenie zdvihla oči od chodníku. Zadívala se k malému parčíku se sochou Karla Havlíčka Borovského, kolem níž na podzim, když se s městem teprve seznamovala, rozkvétaly afrikány a macešky s květy připomínajícími barevná motýlí křídla. Ke Královské stezce, jež vedla kolem trati, nedohlédla. Na podzim tady rozkošnický voněly stromy, a tak se tu procházela každé volné odpoledne. Většinou se zastavila u tváře vytesané do pískovcové stěny. Prohlížela si rysy Jaroslava Vrchlického a hledala v nich touhu, kterou ten starý muž musel cítit. „Za trochu lásky,“ špitla oknu. Sklo se znovu potáhlo jejím dechem.

„Co si tam mumláš?“ zabručela Jarmila. „S tebou dneska vážně není řeč.“

Eugenie se lehce pousmála. Část jejího obličeje zůstávala strnulá, ale koutky rtů se jemně zvedly. „Poslechni, já holka nevím, jak to děláš, že se usmíváš a neusmíváš. Už se v tobě moc nevyznám,“ řekl o posledních prázdninách strýček, když jí mával z lokomotivy. I on se proměnil. Knír, vždycky tak pečlivě nakroucený, mu padal ke rtům. Tmavé vlasy pokryla popelavá barva a později připomínaly snůh. Už Eugenie nepohoupal na kolenou a neštípl ji do tváře.

„Říkala jsem, že nemám ráda, když mě oslovuješ Geňo.“

Zní to jako podivné cikánské jméno. A navíc klučičí. Jsem Eugenie.“ Natočila se bokem do místnosti a přešla očima nepořádek. Dveře od skříně byly pootevřené a visely na nich barevné šátky, šály a rukavice. Kolem postelí se povalovaly odložené učebnice a několik čísel časopisů s poslední módou, které měly na rozdíl od sešitů a knih ohmatané rohy. Dívky si je prohlížely pořád dokola.

„A já, slečinka musí mít něco extra!“ Jarmila ohrnula horní ret, až se jí na chvíli dotkla nosu, pořád ještě zarudlého z cesty ze školy.

„Děvčata, nekažte mi tady poslední dny malichernostmi. Pojd'te si radši zopakovat časování slovesa *avoir*,“ navrhla Karla. „Beztak si na nás Pomeranč brousí zuby.“ Všechny tři vzdychly. Pomeranč přezdívaly slečně Moulisové, která pod dlouhou tvídovou sukní nosila silné hrubé punčochy. Barvou připomínaly citrus, stejně jako většina jejích svetrů, do nichž by se vešla dvakrát.

„*Il ne neige pas*,“ odpověděla Eugenie a shrnula záclonu. Rukou se dotkla mosazné kliky, která zastudila tak prudce, že chlad prolétl celým jejím tělem. Sedla si ke svému stolu a z hnědé aktovky vytáhla sešit s modrými deskami. Opatrně ho rozložila před sebou a rozevřela v místě, kde ukrýval drobnou fotografii, jejíž pravý roh se začínal třepit. Strýček se na ni laskavě díval. Od víček se mu rozbíhaly silné rýhy. Od pravého oka jen tři, od levého pět. A mezi nimi drobné vrásky, jichž se nikdy nedopočítala. Zdálo se, že jedno obočí má zvednuté výš než druhé, u kořene nosu se vytlačily dvě hluboké čáry. Mírně se usmíval, i když rty zůstávaly pevně semknuté.

Zatoulala se pohledem znovu k oknu a odtud do letního dne před deseti lety. Nebylo jí víc než šest. Kolena měla otačená od klečení, oči zarudlé pláčem. Matka se

k ní natáhla, naposledy pleskla rukou na zadek a potom jí konečně dovolila vyběhnout ven. Slunce už se sklánělo k horizontu, do něhož vbíhaly lesknoucí se koleje.

„Jdi si teď trucovat někam jinam, ať už tě nemám na očích,“ doprovodil ji matčin hlas. Zastavila se na okraji peronu a zvědavě pozorovala dámy v dlouhých sukních, jak přecházely sem a tam, většina z nich se opírala o muže, někteří se na malou holčičku usmívali. Eugenie musela zaklonit hlavu, aby si mohla prohlédnout jejich obličej s velkými nosy a ztuhlými kníry. Z hostince, kde cinkaly püllitry a odkud se linula vůně horkých párků, zaslechla otcův důrazný hlas napomínající jednoho z těch vyhublých kluků, jimž říkal „pingl“. Ptala se na to jméno strýčka, připadalo jí podivné, ale on jen potřásl hlavou a vysvětloval, že se tak kluci nejmenují, že táta jim tak říká proto, že si jejich skutečná jména nechce zapamatovat. Ted' se u ní zastavil jeden pár. Krásná paní s plavými vlasy vyčesanými do vysokého drdolu se k ní sklonila. „Taková hezká holčička, a ona plakala?“ Eugenie přikývla a nový vzlyk se natlačil do krku. Spolkla ho společně s neznámým pocitem, který jí do tváře vehnal pohled pána, jenž tu usměvavou ženu doprovázel. V jeho tmavých očích se odrazilo letní nebe. Eugenie zašimralo v bříšku, sklopila před jeho pohledem zrak. A v tu chvíli se to stalo, pán vykročil a smýkl svou černou podrážkou o Eugeniein narůžovělý střevíček. Zůstala po něm temná šmouha, která holčičce znovu vehnala slzy do koutků očí, odkud kapaly na ruměné tváře.

„Evženko,“ zavolal chraplavý hlas.

„Strýčku!“ Rozběhla se k útlé postavě v tmavomodrém saku. Přitiskla se k jeho ruce, která voněla po kouři, jenž za sebou nechávaly uhánějící lokomotivy.

„Ty jsi zase plakala? Copak trápí ta mandlová očička?“

Ukázala na střevíček. Strýček se rozesmál, přiklekl k Eugenie a čistým kapesníkem drhnul botu, dokud šmouha nezmizela.

„A je po starosti,“ rozesmál se.

„Není,“ zavrtěla hlavou Eugenie.

„Děvčátko, co ještě?“ Zašimral ji špičkou kníru na tváři, ale tentokrát se nerozesmála.

„Maminka se zlobí. Nejsem hodná. Hrbila jsem se u stolu, když jsme jedli. Upadla mi vidlička na zem a...“ rozvzlykala se. Odněl ji v náruči k lavičce a houpal ji na kolenou, dokud neukápla poslední slza.

Když se s ním na sklonku letošního léta loučila, naučeným způsobem zadržela slzy v krku. „Ovládej se přece,“ slyšela od matky mnohokrát. „Takhle uřvaná jsi ošklivá. Nechoď ven, dokud bude vidět, že jsi vyváděla. Nikdo na to není zvědavý.“ A tak si navykla vzlyky polykat. Napřed to bylo těžké, knedlík v krku ji dával, ale postupně se zmenšoval. Teď byl docela maličký.

„Strýčku,“ řekla tiše a podala mu ruku. Stiskl ji.

„Jsi slečna, Eugenie. Kdybych tě neznal od malička, už bych před tebou smekl klobouk.“

„Nechce se mi, strýčku,“ přiznala.

„Mysli na to, že se naučíš něco nového! Jdeš přece do školy.“

„Ale do dívčí! Co se tam budu učit? Trochu literatury, trochu francouzštiny, hodně vaření, stolování a takové ty pitomosti.“

„Evženko,“ pokáral ji, ale koutky ho prozradily. Eugenie si přála, aby se rozesmál a ona s ním. Když byla menší, polechtal ji na bříšku a ona se řehtala radostí.

„Chtěla bych se učit angličtinu. Zeměpis. A taky umění,“ ztišila hlas. „Občas tátovi tajně nahlížím do novin, kde se

píše o malířích. On pořád sní o tom, že si jejich obrazy jednou pověsí do nové restaurace, až si na ně našetří.“

Strýček pokýval hlavou. „Každý o něčem sníme.“

„Já o cestování,“ vyhrkla Eugenie, ale vzápětí se zastyděla. „Musím jít. Otec čeká.“

„Tumáš,“ vtiskl jí do ruky fotografii. „Abys věděla, až ti bude smutno, že máš strýčka, který na tebe myslí. A třeba tu fotku najdeš, až na mě zapomeneš.“

„Na tebe, strýčku?“ podivila se Eugenie.

Jarmila pořád špitala francouzská slovíčka. Karla odložila časopis a zívala nad náčrty svých vlastních modelů, které úsporně vytvářela v miniaturní velikosti a tužkou, takže pak všem podávala obšírné vysvětlení o barvách, vzorech nebo materiálu. „Hedvábí! Tohle bude z nejlepšího hedvábí,“ vykřikla zničehonic.

Eugenie se ještě jednou zadívala na fotografii a potom ji otočila. „Nebud' melancholická, Evženko,“ připsal strýček tmavomodrým inkoustem. Když tohle zvláštní slovo četla poprvé, netušila, co znamená. V přízemí dívčí školy (jak to označení nenáviděla) ale byla knihovna. Mezi kuchařkami a příručkami, jak se stát dobrou hospodyní, se schovávalo i pár zajímavých knih – třeba slovník cizích slov. Nalistovala písmeno M. A poučila se.

„Jdu se trochu projít na čerstvý vzduch, nebo se tady z těch francouzských slovíček a hedvábných výkřiků zalknu,“ prohlásila a natáhla se do skříně pro kabát.

„Aby tě neubýlo,“ načepýřila se Jarmila. „A předpokládám, že chceš jít sama.“

Eugenie se otočila ve dveřích a jemně nadzvedla pravý koutek pootevřených rtů.

Neodpověděla.